

KÍSÉRLET BÖLCSESZHALLGATÓK PROCEDURÁLIS TUDÁSÁNAK MEGISMERÉSÉRE

Eszterág Ildikó

Kulcsszavak: procedurális tudás; portfólió; tartalomelemzés

Az egyetemekre bekerülő hallgatók kompetenciáit a közoktatásban meghatározott standardok és az ott megszerzett tapasztalatok alakítják. Egyetemi képzésük jellegét felsőoktatási követelmények határozzák meg, míg munkaerőpiaci alkalmasságukat az adott szektorban szükségesnek vélt kompetenciák megléte alapján ítélik meg a munkáltatók. Általános tapasztalat, hogy az egyetemi oktatók alulteljesítő hallgatókról, a munkáltatók az általuk elvárttól eltérő kompetenciákkal rendelkező pályakezdőkről panaszkodnak.

A panaszok mögött húzódó egyik ok a tömegoktatás sajátosságaiban rejlik, mely során átlagos vagy az alatti képességekkel rendelkező, motiválatlan, felületes tudással rendelkező és rövid távú célokat megfogalmazó egyetemistákat is nagy számban képeznek, de úgy, hogy sem e sajátosságokat, sem a potenciális munkáltatók igényeit nem veszik figyelembe. Szükséges lenne ezért a kritériumok összehangolása.

A poszter annak a kísérletnek az ismertetésére vállalkozik, amely „kezdő” hallgatók műveleti/procedurális tudásának megismerésére irányult. Előfeltevésem az, hogy a felsőoktatás alapszintjén a hallgatók tanulási teljesítménye döntően nem deklaratív, hanem procedurális tudásuk függvénye, ismeretszerzésüket ennek minősége determinálja, s későbbi munkavégzésükre is leginkább ez van hatással.

A kísérlet során tanulói portfóliók elemeit használtam fel annak megállapításához, milyen műveletek végzésére képesek a bölcsészhallgatók. Azt vizsgáltam, lehetséges-e a tartalomelemzés módszerével bármit is megtudnunk azokról a folyamatokról, amelyek eredménye egy-egy hallgatói produktum (esszé, PPP stb.).

A vizsgálatban első éves andragógus hallgatók munkáit értékeltem az Európai uniós ismeretek tantárgyhoz kötött portfólió elemeinek felhasználásával. A portfólió összeállításakor olyan kritériumokra voltam tekintettel, amelyek megjelennek a középiskolai, az egyetemi és a munkaerő-piaci elvárások között is (információszerzés, információnyújtás, kritikai gondolkodás, önreflexió, értelmezés, struktúraalkotás, alkalmazási képesség), és a feladatokat ezeknek megfelelően határoztam meg, összehangolva a tudományos kutatás menetével.

A vizsgálat során 20 hallgató 7 elemből álló portfólióját elemeztem a tartalomelemzés módszertanának felhasználásával olyan témán (EU története, szervezete és működése), amely korábbi tanulmányaik során tananyagként nem jelent meg. Az eredmények egyrészt azt mutatják, hogy a tartalomelemzés módszertana segítség lehet a procedurális tudás megismerésére, másrészt alátámasztják azokat az ismereteinket, amelyek arról szólnak, hogy még a jobb képességű diákok sem képesek összetett feladatok elvégzésére, s jobb teljesítményt ott érnek el, ahol reprodukcióra van szükség. Ez azonban a munkáltatók igényeinek a legtöbb esetben nem felel meg. E vizsgálatok talán hozzásegíthetnek az egyetemi tanításmódszertan pontosabb meghatározásához.